

Pomoč proti goveji kugi.

Neki veliki posestnik v južni Ruski ima tudi zelo velika posestva v Krimu, t. j. tedaj v zibki goveje kuge, in ki ima na svojih posestvih više 80.000 ovac, 2000 do 3000 goved in 500 do 600 konjev; priporoča morskovo vodo kot najboljšo pomoč proti goveji kugi in piše nekemu velikemu gospodarju na Francoskem tako-le: "Naznanjam Vam, da med vsemi pomočki, ktere sem že rabil, da bi svojo živino ohranil goveje kuge, mi še ni noben tako dobro služil, kakor morskova voda, ktero sem ji daval mesto druge vode piti. Nobene živali, ki je pila morskovo vodo, ni napadla goveja kuga, če sem jo ravno dal postaviti med za govejo kugo bolene živali."

Gos (goska)

izleže v spomladi v četririh tednih 15—20 jajec, se 20 let lahko rabi za pleme in doživi do 30 let. Za 5—8 gosi je potreben jeden gosak, ki je vendar samo 4 leta za pleme. Gos izvali v 28. dnevih 12 jajec, in da vsako leto $\frac{3}{4}$ funta perja.

Pod lipo.

(Zbrano je mnogo kmetov pri Ljubomiru.)

Ljubomir. Prav me veseli, da se Vas je danes spet tako mnogo sošlo, prav srčno Vas pozdravljam in naznanjam ob enem, da se hočemo odzdat spet večkrat sniti pri meni in se pogovarjati o raznih političnih in gospodarskih stvareh, če Vam je namreč prav.

Semenko. Sem prepričan, da je to vsem všeč. Zdaj pa nam najprej povejte, kaj Vi mislite o novem ministerstvu, ali imamo pričakovati nekoliko boljših časov?

Ljubomir. Glava starega ministerstva je ostala, in dokler ta ostane, ostane gotovo vse pri starem; posebno pa ni upati, da bi se pod tim ministerstvom vlada porazumela s Slovani; kako pa bo v drugih stvareh šlo, bomo videli v kratkem.

Brezovec. Če bi le delali do tega, da bi se le nekoliko znižale dače, ker teh ne moremo več zmagati.

Semenko. Prav imate, dače so res prevelike, in bi sila potrebno bilo, da bi se znižale.

Iglič (Semenku). Pri vladi je pač tako, kakor pri naši srenji; vsako leto se nam pravi, da se bodo davki pomajšali, in vsako leto se izvišajo. Zakaj pa srenjskih davkov ne znižate?

Zalec. Da, da, srenjski davki se morajo znižati, toliko ne smemo dalje več plačevati, drugače pridemo vsi na boben.

Črtič. Prav imate, znižati se morajo srenjski davki, plačujemo preveč, da pa še vendar ne izhajamo, je krivo to, da se slabo gospodari s srenjskim denarjem, to mora drugače biti!

Semenko. Ali možaki, kaj pa hočete od mene? Ali mislite, da jaz le en krajcar izdam iz srenjske kase, o katerem nebi Vi vsi vedeli? Ali Vam ne položim od vsega celo natanko račun?

Zalec. Da, to je res, mi pridemo skupej k srenjski seji vsak s tem namenom, da hoče vsak govoriti za to, da bi se manje plačevalo, ali kaj pomaga, Vi znate vsikdar toliko uzrokov nasproti navesti, da k slednjemu večina pri glasovanju vendar vsikdar za Vami potegne. Kar se tiče mene, moram reči, da se večkrat ne zlagam z Vami, ali kaj hočem, če so drugi vsi za Vas!

Semenko. Kteri srenjski stroški pa tedaj so odviše po Vašem mnenju? Kje bomo tedaj začeti gospodariti?

Zalec. To Vam včasih hočem povedati. Mi smo prej zmirom imeli samo enega ponočnega stražaja, ta je služil vsak mesec dva goldinarja in neke naturške pridelke, zdaj pa ste mu pridali še četri pomočniki, kterih vsak ima na dan 20 kr., to že seže globoko v žep.

Semenko. Dobro tedaj, če jaz spet rečem, eden ponočni strežaj naj bo zadosti (k drugim) ali ste vi drugi zadovoljni?

Brezovec. Za božjo voljo g. župan, kaj Vam je prišlo na misel? kaj nam pomaga samo eden stražaj, dokler je on na eni strani vasi, lahko se na drugi strani vse obropa in pomori!

Črtič. Ali kaki berač, kteri se zmirom klatijo v okolici, bi lahko komu vžgal hram, če morebiti enkrat pri kateri hiši ni dobil toliko, kolikor je upal dobiti?

Zalec. No, zastran mene, pa naj ima ponočni stražaj enega pomočnika, ki naj straži na drugi strani vasi.

Brezovec. Da, če pa tedaj kaki klatež napade strežaja na eni strani vasi, in njegov pomočnik je na drugi strani, ne moreta drug drugemu pomagati, ker drug drugega ne čujeta, če bi kteri zval na pomoč.

Črtič. Zato morajo biti stražaji tudi v sred vasi.

Semenko (Žalcu). Glejte tedaj, po takem bomo spet imeli četri strežaje! Kako pa tedaj v tem hočete kaj prihraniti, ali drugače nearečo odvrniti.

Zalec. Kako? Če so ti mnogi stražaji samo zato postavljeni, da varujejo vas soper potepuhe, tate, roparje itd. se mora ta bolezen celo odpraviti; najprej se naj zato vsi potepuhi iz vasi spodijo, tako, da ne bo nobeden ostal, ki ne dokaže, da se s poštenim delom redi.

Semenko. Prav lepo to, če bi mi res to v naši vasi dognali, ali pa tudi moremo dognati to, da bodo to storile tudi vse druge sosedne vasi? Če pa se klateži po dnevu zdržavajo tamo, kdo pa jim bo branil, da po noči ne bodo prišli k nam in nas obropali.

Zalec. Hm, zdaj pa se vendar že dolgo nič ni čulo, da bi se kaj nevarnega pri nas bilo zgodilo; nikomur se ni nič ukralo, nikdo ni bil obropan in noben hram se ni požgal.

Semenko. Ravno zato ne, ker klateži dobro vedo, da ima naša vas po noči in po dnevu dobro stražo, ne upajo se tedaj k nam.

Zalec. Tako tedaj! če se kje dajo videti tolovaji, moramo plačevati stražaje, in če se ne dajo videti, jo tudi moramo plačevati? Tedaj celo ni upanje, da bi se kedaj ponizali srenjski davki. Zdaj pa mi povejte, kako se pravi takemu gospodarstvu?

Ljubomir. Jaz vem, kako se pravi takemu gospodarstvu.

Semenko. Kako? Povejte g. učitelj!

Ljubomir. Pravi se oborožen mir. Kakor se godi vladi v velikem, tako se nam godi v malem, kakor vlada mora imeti mnogo vojakov, tako mi mnogo stražarjev, in zato ni, da bi res že bila kaka nevarnost pred pragom, temuč samo zato, ker se je bojimo.

Zalec. Tako! tedaj pa se hode vladi v velikem ravno tako godilo, kakor nam v malem, in bo ona v velikem ravno tako prišla na kant, kakor naša vas v malem. Prav lepa prihodnost to!

Ljubomir. Kako daleč bomo po takem gospodarstvu prišli, to ve sam Bog, kaj bi vendar najbolj bilo v tem storiti, o tem hočemo govoriti prihodnjič; za danes z Bogom!

Dopis.

Iz Ljutomera. „Ljutomerska čitalnica“ je imela 2. dan t. m. svojo glavno skupščino. Prišlo je od blizu in dalje obilno kmetov in so se prav živo vdeležili pogovorov, ki se čitalničnega delovanja in gospodarstva tičejo. To jim služi na slavo. V novi odbor so izvoljeni gospodje: Ivan Kukovec za predsednika, Mat. Zemlič za podpredsednika, Ant. Merčnik za denarničarja, Drag. Huber za tajnika, dr. Ant. Klemenčič, dr. Iv. Farkoš, A. Herzog, Ognjeslov Moharič in Jože Gomilšek za odbornike. Ljutomerska čitalnica bo naredila sledeče zabave: 20. februarja tombolo s plesom, 27. glediščno igro s deklamacijo in petjem in 29. šaljivo tombolo s plesom. K tem veselicam so od odbora uljudno povabljeni udje od blizu in daljave.

Politični ogled.

Ministerska kriza je vendar po dolgem času enkrat končana, in po dolgem in trdnem iskanju so našli spet tri druge može, ki so stopili mesto izstopivših treh ministrov v ministerstvo. — Ministerstvo pa je sestavljeno tako le: Hasner je prvosednik ministerstva in voditelj časnikarstva; Giskra je minister notrajnih zadev in policije; Herbat, minister pravosodja; Plener trgovstva, Brestel minister finance, ti so bili že prej ministri; na novo pa so imenovani: Wagner za deželno brambo, dr. Stremayer za

uk in bogočastje in Banhans za ministra kmetijstva. Stari ministri so nam že tako dobro poznani. Izmed novih nam je znan Wagner iz Dalmacije, kjer je bil deželni poglavar, in da se je pod njegovim vladanjem tako rodil oni strašni krvavi upor, ki je požrl mnogo ljudi in strašno mnogo denarja. Dr. Banhans je minister kmetijstva, kaj je vendar že v kmetijstvu dobrega in koristnega storil, to bi morebiti znal povedati samo grof Waltstein, kateri se še gotovo dobro spominja nekih prav dragih skušenj v gospodarstvenih stvarih, ktere je novi minister pri njem delal. Ali pa ga je on za ministra priporočil, še ni znano! pa to tudi ni bilo potrebno. Banhans je zvest ustavi in Giskretu in s tem je za avstrijsko kmetijstvo zadost storjeno. Dr. Stremayer je sicer pošten, učen in prav delaven mož, bil je deželni odbornik v Gradcu blizo 10 let, in še le lani je prišel za ministerskega svetovalec na Dunaj. V Gradcu se je tudi nekoliko slovensčine naučil, v graškem deželnem zboru je vendar vsikdar Slovence pobijal. Ker je mož pravičen, bo morebiti tudi nekoliko pravičen Slovanom. — To imate zdaj naše novo staro, ali staro novo ministerstvo. Stari ministri si niso mogli boljših tovaršev voliti, kakor ravno teh, ktere so volili, ker, če bi volili prav izvrstne može, bi spet znal biti prepir med njimi, in zato so volili take, ki jim ne bodo v ničem ugovarjali. Enako pišejo mnogi časniki o novem ministerstvu, in celo stara „Presse“ pravi, da to novo ministerstvo nima tal niti zaupanja tudi pri tisti stranki ne, iz ktere je izšlo. Pristaviti še moramo, da ni nobenega časnika, ki bi prav s srčnim veseljem pozdravil novo ministerstvo. Novo ministerstvo se je pokazalo v državnem zboru po svojem predsedniku gosp. Hasnerju, ki je pri tej priliki govoril. V svojem govoru polnem retoričnih fraz, je povedal, da so vsi ministri enega prepričanja. Hasner misli, da je stališče ministrov resnično in pravično. Razkladal je to resnično stališče, ktero ni drugega kakor ustava. Prejšnja manjšina ministerstva je pač hotela varovati formalno pot ustave, zadržala ustave pa ne. V tem pa ima zdajno ministerstvo spet to-le stališče. Prepričano je, da v zadnji ustavi nimamo niti centralizma niti federalizma. Ministerstvo pa misli, da je ne bo nihče tožil sovraštva do avtonomističnih teženj. Sicer pak je ustava človeško delo, čeravno ima polno mero pravice v narodnih in vseh zadevah! Vlada obeta da bo delala poprave, samo nasprotniki ustave naj žrtvujejo neizpeljiva stališča. V verskem vprašanju bode vlada s tem večjo odločnostjo delala dalje, čem večja nevarnost ji morebiti proti. Hasner je končal svoj govor s tem, da je prosil državnega zbora pomoči.

Gospodske zbornice odsek na Dunaju je sprijel vladni predlog postave, po kateri se smejo osebe ženiti, ki niso nobene postavno priznane vere.

Beust je za skupnega denarnega ministra nasvetoval ogerskega ministra Lonyaya.

V zbornici poslancev je predložil Rechbauer z večimi tovarši, naj se celo odpravi konkordat.

V ogerskem državnem zboru se je sklenolo dovoliti 22,510.700 glt. za zidanje železnic.

Poljska rezolucija se bo prev državnem zboru rešila celo po volji Poljakov, samo da še Poljaki dalje ostanejo v državnem zboru.

Ker so Tirolci izstopili iz državnega zbora, se je sploh govorilo, da bo tirolski deželni zbor razpuščen, zdaj pa se čuje, da sta tirolski dež. poglavar Lasser in glavav Grebner svetovala, naj se to ne stori, ker bi ne prineslo nobene koristi.

V Pragi so pretekli teden nabili na stene po noči puntarske oznanila s podobami ministrov Giskra, Herbsta in Hasnerja obešene.

Med bavarskim kraljem in obema zbornicama poslancev je še zmirom prepir. Kralj zbornične adrese ni hotel sprejeti.

Napoleon spet boleha.

Turčin je skupel 42.000 vojakov na mejah Črne gore.

Novičar.

(Vladika Strossmayer) je odgovoril iz Rima enim varaždinskim mestjanom, ki so mu poslali pismo, v katerem so mu vošili srečo med drugim to: „Najgorkejšo hvalo za srčno vošilno pismo, Bog Vas vse blagoslovi! Ostanite mi prijatelji in prepričani, da bode tudi od zdaj vsaka moja beseda

odjek vesti in prepričanja. Jaz sem zdrav, riti sem dozdej v Rimu doživel nič zvon javnega in slovesnega priznanja slabih mojih dozdanih činov. Nisem po ničem v nevarnosti, zato ostanite vsi, prijatelji moji mirni in prepričani, da jaz, kakor svoje poštenje, tako in svoje življenje zvesto varujem. S posebnim spoštovanjem in pozdravom Vam všim prijatelji.

Strossmayer, škof. (Častno sreberno svetinjo) je podarila c. k. kmetijska družba v Gorici g. županu Antonu Logarju v občini Srpenici, in sicer v spomin posebne zasluge, ker se tako marljivo trudi za pogozdovanje tamošnih kamnitih neobrastnih krajev. To javno počastenje in hvala služi gotovo v veliko čast gospodu županu pa tudi Srpenici, ki se zamore ponášati s takim skrbnim in delavnim županom. To pa naj bo tudi v posnemanje in izgled drugim občinam. Res prav lepa ljubezen do domovine!

(G. Vrtič), c. k. glavav celjskega okraja, se je po ukazu ministerstva moral preseliti v Sloven-Gradec. Bil je jako ljubljén, posebno v celi celjski okolici kot pravičen uradnik, ki je tudi slovenski uradoval, če je stranka to zahtevala, in sicer prav rad. Ljubljén je bil od Slovencev, in zato je moral dalje iti. Prej ko je odšel, je še poslal poslovno okrožnico na vse občinske predstojnike, v kateri hvali celi okraj v katerem je lep red in se zahvaljuje za zaupanje, ktero je imel pri vseh ljudeh.

(Tabor na Dolenskem) se bode napravil po nasvetu dr. Bleiweisa prihodno spomlad, in sicer ga bo napravilo slovensko politično društvo v Ljubljani. Spet se bo na taboru govorilo o „zedinjeni Sloveniji“. — Ali samo na taboru?

(Sreberne šestice) od leta 1848 in 1849 se še dalje prejemljejo pri vseh c. k. kasah do zadnjega tega meseca; kasnej pa v glavni kasi v Gradcu.

(Maribor) ima po zadnjem popisovanju ljudi zdaj 14.116 prebivalcev; tedaj je od leta 1857 številka narasla za 5928, in od leta 1867 za 2217 oseb.

Letni in živinski sejmi na spodnjem Štajarskem

od 15. februarja do 1. marca 1870.

(Sejmi brez zvezdice so letni in kupčijski, z jedno zvezdico zaznamnani (*) so živinski, s zvezdicama (**) so pa letni in živinski.)

16. februarja v Voču** okraju Kozjem; v spodnji Kostrevnici** v okraju rogaškem; na vranski gori** v okraju Kozjem.

19. februarja v Pišečah** v okraju brežkem.

22. februarja pri št. Filipu** v veraški srenji v okraju Kozjem; v Teherjih** okraju celjskem.

24. februarja v Kamnici* okraju mariborskem; v gornji Sušici**, v okraju brežkem; v Vidmu*, v okraju brežkem.

Tržna cena pretekli teden.

	V Varaždinu		V Mariboru		V Celju		V Ptuj	
	fl.	k.	fl.	š.	fl.	k.	fl.	k.
Pšenice vagan (drevenka)	4	10	4	55	5	—	4	20
Rži	2	65	2	85	3	30	2	70
Ječmena	2	60	0	00	3	60	0	—
Ovsa	1	80	2	10	2	—	2	—
Turšice (koruze) vagan	2	50	2	90	2	80	2	50
Ajde	2	40	2	80	2	75	2	20
Prosa	2	70	2	80	3	50	2	70
Krompirja	1	20	1	25	1	25	1	15
Govedine funt	—	19	—	25	—	24	—	25
Teletnine	—	24	—	26	—	24	—	26
Svinjetine črsteve funt	—	26	—	26	—	24	—	26
Drv 36" trdih seženj (Klafter)	10	—	10	50	9	—	11	—
" 18" "	—	—	6	20	0	00	—	—
" 36" mehkih "	4	—	0	00	6	70	8	50
" 18" "	—	—	0	00	—	—	—	—
Oglenja iz trdega lesa vagan	—	80	—	60	—	55	—	60
" " mehkega "	—	50	—	50	—	50	—	50
Sena cent	1	85	1	90	1	30	1	50
Slame cent v šopah	1	40	1	30	0	85	1	10
" " za steljo	1	10	0	90	0	65	—	80
Slanine (špeha) cent	40	—	27	00	86	—	28	—
Jajec pet za	—	10	—	10	—	10	—	10

Cesarski zlat velja 5 fl. 81 kr. a. v.

Ažijo srebra 120.90.

Narodno drž. posojilo 70.30.

Loterijske srečke.

V Trstu 5. februarja 1870: **58 32 57 61 73**

Prihodno srečkanje je 19. februarja 1870.